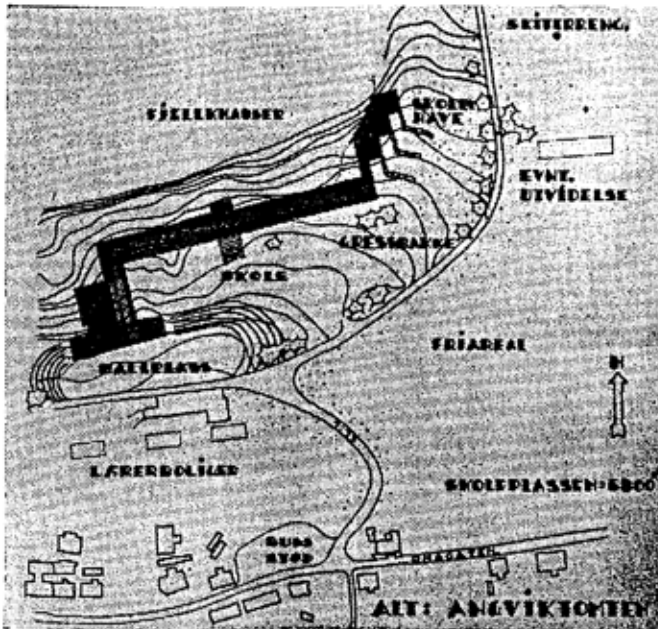

Nordlandets skole

som kan bli en noget nær ideell opdragelsesanstalt.

Fullt utbygget får den 16 klasseværelser foruten en lang rekke spesialrom.

To gymnastikksaler
og to rom for
linjegymnastikk.

||
**Skoleplass i to av-
delinger samt ball-
plass med gress-
kledt amfi.**

||
Store muligheter
for skolehaveanlegg
og småbarnskole.

Det tør vel sies at Nordlandets nye skole har hatt en trang fødsel. Ikke så mekt selve skolen som skole betraktet, men mere plaseringen.

Tre alternativer har vært på tale. Således har skoleinspektøren kjempet for skole ved Bjørnehaugen. Det har reguleringsmyndighetene motsatt seg under henvisning til at det der er planlagt et industristrøk. Derneft har man drøftet spørsmålet om å legge skolen på den gamle tomten ved Nordlandets kirke. Her møter man imidlertid på andre vanskeligheter idet skolen ikke vil få en tilfredsstillende utformning uten at man bygger for kirken. — Det tredje alternativet er Angviks eiendom på sydsiden av Nordlandet. Mange innvendinger er blitt reist også mot dette projekt men stort sett innrømmes det allikevel at forholdene her ligger vel tilrette for en skole som med tiden kan utformes til det ideelle.

Den vesentligste innvending mot denne tomt er at det må bygges ny vei tvers over Nordlandsøya for å lette barnas adkomst til skolen, og at denne vei kommer til å gå over et værhardt stykke av øya.

På den annen side er det blitt påvist at Angviktomten vil egne seg ypperlig for en centralskole for Nordlandet, og at den ligger nøyaktig like langt fra Gomalandets skole som tomten ved Bjørnehaugen. Forøvrig vil alle de fordeler Angvikeiendommen kan by, langt oppveie ulempene.

Idag er det da derfor også Angvikeiendommen

som er lagt til grunn for det videre arbeide med planene for en skole på Nordlandet. Den endelige bestemmelse om plaseringen av skolen kan ventes i det førstkommende byting. Og så får man håpe at detaljarbeidet med planene kan fortsette slik at alt er ferdig tilrettelagt i det øieblikk materialforholdene blir slik at byggearbeidet kan igangsettes.

I mellemtiden kan det ha sin interesse å se litt på planene for denne skolen som etter all sannsynlighet vil kunne måle seg med hvilken som helst skole her i landet.

I nyere tid har man ved anlegg av byskoler anstrengt seg for å få plasert dem i ytterkanten av byområdet.

Ved arbeidet med planene for Nordlandets skole, har man regnet med den mulighet at hele Nordlandsøya en gang kan bli innlemmet i byen og at den nye skolen derfor vil bli en centralskole.

På Nordlandet kan man imidlertid neppe snakke om central beliggenhet, idet avstandene er så små at de neppe lar seg diskutere. Centralt eller ikke blir jo også helt subjektivt, idet det avhenger av hvor vedkommende som ser på saken, har sin bopel. De muligheter for boligbygging som er tilstede på Nordlandet, vil imidlertid snart kunne forandre hele forholdet slik som man idag ser det.

Den vei som skal bygges tvers over knausen

frem til tunnelen vil straks bringe hovedtrafikken betydelig nærmere Angvikeiendommen. Centralskoleplanen for Nordlandet er da også nettop fremkommet ved å studere veinettet med tanke på buss-trafikken som faktisk kan bringe de større barna fra alle deler av Nordlandet til en centralplass.

Skolen er plasert i sydskråningen av eiendommen med utsprenning for halv kjeller. Terrenget innbyr forøvrig til en naturlig gruppering i en sammenhengende skoleblokk med vinduer mot syd og sidekorridor mot nord. Blokken skal fullt utbygget inneholde 16 klasseværelser samt 3 værelser for småbarnskole.

Hele blokken er delt i to ved et centralt trappeanlegg.

Underetasjen har på den ene siden av trappen en inngangshall, samt tilfluktsrum, fyrrum, ski- og sykkelrum og vaktstue for vaktmesteren. På den andre siden av inngangen er plasert pikesløiden, tresløid og metallsløid.

I forbindelse med underetasjen er et halvannet meter bredt uværsskur bak søiler, og i direkte forbindelse med dette i en tverrføyning ligger et 30 meter langt og dypere uværsskur med tilliggende toiletter for piker og gutter.

Da terrenget heller mot syd, er det fylt opp mot en gymnastikkblokk som løper parallelt med selve skolebygningen. Gymnastikkfløien som får to gymnastikksaler, en for gutter og en for piker, ligger ut mot en ballplass. Fløien er løftet opp slik at det under blir en sølehall hvor barna kan samles og stå og se på leker på ballplassen. Gymnastikksalene har hele sydvoggen i glass.

Terrenget stiger opp til begge tverrsidene av ballplassen og disse er derfor utformet som et gressklødt amf.

I mellompartiet mellom gymnastikksalene og hovedblokken, er der plass for en festsal med trappeoppgang, samt bestyrerkontor, lærerværelser med leserom og toiletter. Såvel bestyrer som lærere har herfra fri utsikt over hele skoleplassen.

Skoleplassen er delt i to store avdelinger, hvorav den ene fortsetter i stigende terreng opp mot skolehavanlegget.

I selve skolebygningen som er 120 meter lang, ligger på samme etasje som lærerværelsene fysikkrom, naturfagrum og håndarbeidsværelse. I øverste etasje er der plass for sangværelse, tegnesal, skolekjøkken og vaktmesterleilighet.

Det store trappearrangementet vil lett kunne fordele barna til sine respektive klasserom.

Blokkens innbyrdes harmoniske beliggenhet og anledningen til å utmåle massene vakkert, gjør at disse kan behandles enkelt arkitektonisk.

Hele anlegget ligger lunt av mot alle vinder, unntagen mot syd. Her har man til gjengjeld den vakreste utsikt over Bolgsvaet og Freløya.

Opp til skolen fører en vei med stigning 1 : 15. Til sammenligning kan nevnes at Kaibakken får en stigning på 1 : 12

På knausen ovenfor skolen ligger idrettsplassen på Nordlandet, knapt fem minutters vei fra skoleplassen. Skal derfor barna trives noe sted med sin skole, må det være her, i harmoniske omgivelser, med sol og lys nok, og også med en jordflekk som er stor nok til en rasjonell opplæring i dyrkingsarbeide.

Fullt utbygget er Nordlandets skole beregnet å vite koste 1,650,000 kroner. Planene for skolen er idag utarbeidet i to byggeperioder, en som svarer til det øyeblikkelige behov og en som tar sikte på full utbygning.

Skoleinspektøren har pekt på at det er ønskelig at skolen baseres på kontinuerlig undervisning i ett klasseværelse for hver klasse. Etter dette blir det nødvendig med 10 klasserom.

Elevtallet tilsier imidlertid et mindre antall klasser, og byarkitekten har derfor basert 1. byggeperiode på 6 klasseværelser, idet man regner med at spesialrummene delvis kan brukes som klasserom.

De spesialrum som vil bli tatt med allerede i første byggeperiode er tresløid, metallsløid, tegnesal, håndarbeidssal, naturfagrum, fysikkrom, skolekjøkken, sangværelse og gymnastikksal med underliggende rom til linjegymnastikk for piker.

Fullt utbygget har skolen som nevnt to gymnastikksaler og to mindre underliggende rom for linjegymnastikk i nær tilknytning til ballplassen. — Dette arrangement er uten tvil noe nær ideelt.

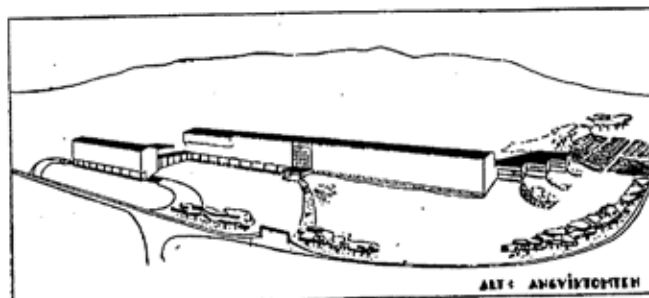
I første byggeperiode skal der videre medtas bestyrerrom med arkiv, lærerværelse, lærerinnværelse, ett materialrum på hver etasje, uværsskur, vaktmesterleilighet, kjelehus, rom for rengjøringskvinnene, og tilfluktsrom.

Oppdelingen i byggeperioder lar seg lett gjennomføre ved å bygge skolen fra spesialavdelingen over centralhallen, så langt som man trenger miniplass i første omgang. En utvidelse vil da bare bli å bygge klasseværelser og ominnredede spesialfløien til slikt programmessige behov.

Neppe noe annet bygg i Kristiansund har hittil fått sine planer så grundig gjennomarbeidet som Nordlandets skole. Og så får man bare til slutt håpe at det ikke går alt for lang tid før planene kan virkeliggjøres.

PERSPEKTIV AV NORDLANDETS SKOLE

Til venstre gymnastikkfløien med ballplassen. Til høire i tilknytning til skoleblokken ligger småbarnskolen. Opp i skråningen bakkenfor ligger skolehagen.

ALT: ANGVIKETAKTEN

„Som fedrene bygget — — bygger vi påny vår by“.

Kristiansund har en enestående chance til å få de tids-
messige krav realisert i en godt gjennomarbeidet byggestil

Byarkitekt Korsmo om byen vår, slik den var og slik den bør bli.

Byarkitekt Arne Korsmo har i anledning av byjubileet holdt foredrag om gjenreisningsarbeidet i Kristiansund, først for bytingets medlemmer og senere for offentligheten. Vi gjengir her i utdrag en stor del av hans foredrag som forøvrig var lagt an for lysbilleder.

Vi leste så ofte — ja leser hver dag om katastrofer som går over andres eiendom og liv, men det er så helt anderledes når det når en selv. Vi peker på kartet og leser det og det navnet på land, by, elv eller fjell, men vet ikke noe egentlig før fantasibilledet er stillet overfor virkeligheten. Tror De barna i en fransk skole visste hvor Kristiansund lå når lærerinnen lot dem trippe rundt i globusen og lete etter Norge, — hvor det akkurat den dagen eller i de dager hadde hendt en katastrofe i Andalsnes, Molde og Kristiansund, Og enda mindre følte de innbyggernes sorg, ja smerte ved hendelsenes gang.

Selv vi i samme land forstod det ikke, ja for meg gikk det først for alvor opp den dagen arkitekt Grims-gård kom med forespørsel om jeg vilde dra med ham opp til Kristiansund og se på en bebyggelsesplan for Løkka. «Og du skal få se en virkelig perle av en park» var akkurat de ordene han fristet meg med. Og et par dager etter, i august 1940 drog vi oppover — over Dovre. Fra skog, innåsjø og fjell bar det fra Opdal ned i Sunndalen. Siden har jeg reist den veien mange ganger — kjenner den som en kristiansunder — i bil og buss. Men den første gangen åpnet det seg en hel ny verden for meg, for riktignok hadde jeg som barn pekt i atlasen på kilpp-fiskbyen Kristiansund, men aldri egentlig gjort meg noen bevisst forestilling om hvor byen lå. Slik var det nok for

våningshus, lå de der enkle med en grasløs styrke jeg aldri så i Trøndelag, ja aldri hadde sett noe annet sted. De runde køslignende luftehull i låvveggene fortalte om at havet ikke var langt borte.

Igrunnen vet en slik bygutt fra tjukke innlandet følt lite. Og mens ferjen brage en fra Kvisvik til Kvalvåg og vidre langs nakne øyer — blev jeg stadig mere forbauset over at dette bar ut til en større sjøby. Jeg kalte disse husene pakkhus og fikk rettet det til brygge. Da jeg la til i Kristiansund het det kal — ikke brygge. Og så stod jeg der, ja dere vet alle hvorledes det var før tomtene var ryddet — stod på Vågkaia i regnvær. Husk jeg kom uforvarende — så å si fra min egen lukkede arbeidsverden. Hadde jeg enda sett dette på forhånd. En sygruppe forslitt av havets gang, men lukket inne i deres midte, kystens beste havn, fra gammelt av kjent under navnet Fosna.

Fra langt deroppe ved Lofoten — langs kystens mange fyr — til sør i Nordnes, Bergens gamle by — var denne havnen, disse fiskebergene kjent og fryktet i konkurransens hårde verden.

Branden hadde svidd av sjarm og mangt et symbol på makt og velstand. Jeg husker godt at vi satt på Kristiansunderen med rådmannen, mens det dryppet fra taket. Han forsøkte å forklare litt av det som var en gang

For ham var det en by med alle de moderne sorger, arbeidsløshet og fattigbudgett, men mens vi senere gikk rundt i ga'ene steg der frem for en konturer av en by — en sjarmende by — fylt av minner — skjøvet i bakgrunnen av 1890 Årenes friskfyrige materialistiske syn

på arkitektur. — Og parken var en perle — tross de ribbete trær — og vanddammene med utsikten mot havet et eventyr. Men eventyrligst var svanedammen og påfuglene. Noe mer paradoksalt har jeg aldri opplevet enn å stå der i denne lille oase straks utenfor skogen av piper og brandtømter. I sannhet en merkelig by, preget av idyll og moderne rasjonalisme. Lite ante jeg den dagen at det bar mot en 2 års arbeidsperiode — hvor så meget skulde hende.

Det var for å få gjennomført en tom'edeling av dette strøk at jeg var budsendt. For en pågangsånd man var preget av og hvor usigelig lite man ante om by og folk — miljøets klangfarve. Før jeg reiste tilbake den dagen hadde rådmannen engagert meg til å være konsulent for de kommunale byggeplaner. Og den

18. september var jeg ins' allert på aldershjemmet. I den tid som fulgte hjalp jeg til på mange måter, og på rådmannens kontor gikk jeg i den skole som fikk mine syne åpnet for det moderne Kristiansunds sorger og plager — håp og tro — de mange planer — og de langsiktige mål. Det som forbauset kanskje mest var den driftige ånd som preget befolkningen. Man måtte jo undre seg litt over hvad de levte av — ned havet stengt, med storparten av byen brent. Framsynet hadde allerede ved bruene bragt fastlandet nærmere øylandet. På en

mange andre enn meg i dette land. — Idag kjenner vi alle Kristiansund. Langs bratte fjellveggen med vindkast fra Litledalen — hugger veien seg fast — før den svinger over i åpnere land med skog og vann. Men alt er så anderledes — lyset så rikt og fint — slik så jeg det aldri før. I Gråurkleiva hadde jeg sett høireiste hus på veldige murer — preget av personlighet og kraft. Da fjorden åpnet seg, og man fikk kikk på alle pyramidefjellene i synsranden — da blev det en stille, blid stemning over gård og tun. Lange og lave, kledd med espalje på uthus og

forunderlig måte bant øyene seg til hinannen, handel og handel, i et uendelig tøff løft.

Ofte er man tilfeldighetens redskap — det fait så underlig at det blev meg som fikk jobbposten å fremme innkjørselsveien. Da veidirektøren var vunnnet, var det en fornøielse å arbeide med fylkeskonorot. Siste fase drøler dessverre, men er iallfall skrevet.

Neste jobb var svenskohusene. Først måtte man legge inn på kartet kommunens eiendommer for å få oversikt over mulighetene for plassering. Dessverre fikk man ikke bygge innen brandområdet. Arkitekt Grønagård ivret for å få husene plassert der, men også de strandet. I alt dette fjellet å finne den beste og billigste grunn for vann og kloakk falt vanskelig. Til slutt fikk man seg tildeit to arealer som enn yt erligere blev snauet av, og resultatet har preg av vanskelighetene.

I den første tiden løp man rundt og kikket og spurte — samlet materiale til et skisseforslag til plassering av de offentlige bygninger.

Den avgjørende oversikt kom først langt ut i 1941. En slik analyse av behovene — plassering av disse — rent grafisk — så å si gi en karakteristikk av mulighetene — kunne man dessverre først komme frem til den dag alle data var samlet, — det kan reguleringsjef Rolfsen best uttale seg om.

Det forundret meg ikke det minste da jeg ret: som det var fikk høre at man mente jeg bare skisset, gikk der og pratet osv. Når jeg ser tilbake synes det meg at tiden fra november 1940 til juni 1942 har vært kort tid — for hver ting måtte komme til sin tid — intet problem kunne egentlig løpe foran de andre — oversikten måtte være fullstendig. Det måtte bli en parallellføring av alle interesser.

Av de problemer som skal binde by og land sammen er det to som jeg vil ta ut. Når man ser på kartet — tenker på øyer og sund — åpne havet og dype fjorder — da er det klart at det sentrum som samler disse kommersielle interesser har en vis forpliktelse til å ordne det så trafikken blir sundt regulert, — varer kommer og varer går. — Mennesker kommer og finner seg til rette. Hit kommer man fra oplandet for å kjøpe eller selge — for å oppleve byen — eller, og det viser statistikken på sykehuset — som patient på Kristiansund sykehus.

Nu da man har fått hovedannfarten og nedkjøring

fra denne til Kranavelen — kommer turen til å utbedre denne. Det forberedende arbeidet er gjort og byingenøren har sine kalkyler ferdige. I og med denne siste veibygning kommer byen til å få en ringkjøring — gjennom greie gateforbindelser. I Vågen har havnevesenet og havnedirektøren plassert en ny pier.

A. man i dette område får en sundt anlagt regulering — på lang sikt — således at alle utviklingskrav kan møtes — det er av avgjørende betydning for fremtiden. Dette har kommunen innsett og nedsatt en arbeidskomite til å stille opp program og påse dette løst fra reguleringsvesenet.

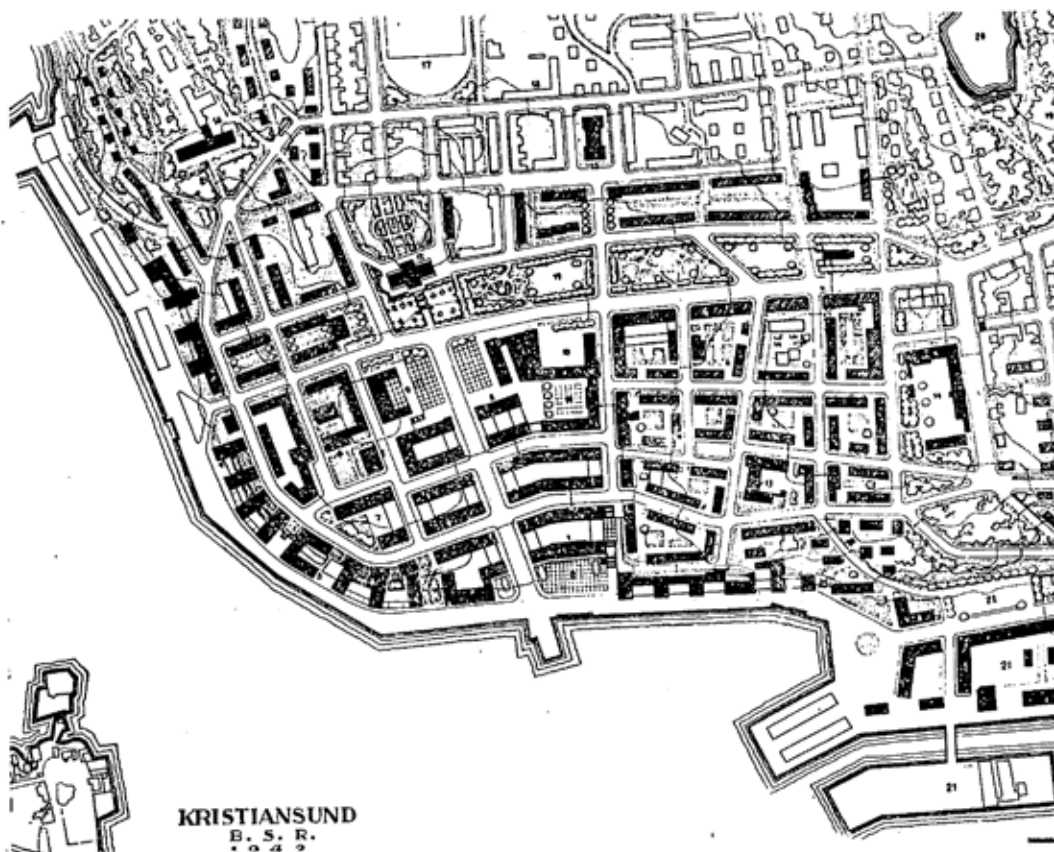
Som jeg sa, — en by er intet annet enn et sentrum for sitt opland og en distribusjonsvillje i seg selv. Kort sagt et handelssentrum. Med stadig intensivere veibygning nærmer by og land seg alltid mere. Det er da byens plikt å varetta de muligheter som slik legges til rette. — Idag har byen fått en sjanse til en rasjonell løsning av alle problemer sett under en synsvinkel: bondesentralen med hotell, kafe, Møre fylkes lager, rutebilsentral, parkeringsplass og utstillingsplass, fryseri med slakteriområde, — og Kranavelen ført sammen med Vågekala i en rummelig rindkjøringsplass. Kort sagt et sted bonden og hans varer blir mottatt på en slik måte at han syns byen er en god arbeidskamerat. Ser man på arealet fra Gasrvenket til Vågeveien — så er det en gave til en by som strever med å hugge seg fast langs sjøkanten. Her er bare en feil — znauens — også de må det gis en råd med å få fjerne, om ikke alt skjer på en dag. All optimisme er ikke blåølet — tvertom, en god porasjon er nødvendig for å drive lasset forbi alle hindringer normal menneskelig uvilje mot forandringer stiller i veien.

En slik forandring er også sykehusets om- og tilbygning av ny administrasjonsfløi. Man kan når man vil.

Det lykkes overløge Nieuvejaar i det forløpne vinterhalvår å bringe det dithen at riksarkitekt, departementet med medisinaldirektør og fylkeslegen med stadsfysikus har anbefalt saken til gjennomførelse. Rikstrygdeverkets direktør har tilsagt støtte med 4/10 av totalverdi — ca. 800,000 kroner, Nasjonalhjelpen gjennom minister Rilsnes har lovet sin støtte i form av 100,000 kroner. Nu er andragendet om 500,000 kroner inne for fylkestinget. Det er videre planlagt alierede i sommer å ombygge lasarettet til bruk for fylkets og byens epidemier. Før

Til venstre Kirkelanaet med bysentret, til høyre Gomalanaet, og fra 1940 og 1942 er innfartsveien og hovedgatene. Øya nederst til venstre er Innlandet. De sterke sorte linjer er innfartsveien og hovedgatene.

Reguleringsplan av Kirkelandet. — Til venstre Storkaia med lagerhusblokkene, Øverst til venstre sykehuset, Midt i bildet hovedoppfarten som går fra pieren opp til sentrumspllassen, som er omgitt av offentlige bygninger, bl. a. post. og telegrafbygning. Nederst ved Fisketorget er Rådhuset plassert. Som avslutning for oppfartsgaten ligger i dette alternativ kirken, hvis plass ennå ikke er fastlagt. Til høyre «Hauan» med boligblokker omkring beplantede gårdsplasser. Nederst til høyre Rutebilholdeplass og industriområde.

dette kan gjennomføres må der bygges en sykehusbrakke. Også dette er planlagt. Mine damer og herrer — når man sånn riktig vil — da løses mange oppgaver. Jeg nevner dette fordi det er slik alle kommunens byggeplaner må løses. Planmessig må alt forberedende arbeide legges tilrette — skisser, budgett, fastleggelse av situasjonsplan, planenes bearbeidelse, framlegg, vedtak, arbeidstegninger og anbud. Det er ikke derfor sagt at bygget kan påbegynnes på timen. Mange forhold angir tidspunktet, men for arbeidskomiteen som for kommunen er det en innlysende betryggelse at alt ligger ferdig så man slipper å begynne forfra igjen. Det rette stieblikk for å tegne et bygg er ikke det aktuelle byggestieblikk, men å nytte all den tid som er til rådighet for å ha alt forberedt til avgjørelsens time. I særdeleshet er det nødvendig å gå frem etter en slik plan her hvor kommunens byggeinteresser er så mange og så mangeartede at hver i sær av oppgavene er et spesialstudium for seg.

Gjennomføringen av disse to tiltak — sykehuset og bondesentralen — vil styrke byen i forholdet til oplandet. Sykehussakens gjennomføring vil på den enkleste, mest praktiske måte tilføre byen et tidsmessig sykehus og gi lægene og østrene de arbeidsforhold som de fortjener i sitt nerveslitende arbeide for oss alle.

I november 1940 innledet prof. Pedersen et samarbeide med byarkitektkontoret. For regulerings vedkommende var gjennomføringen av Storgaten — Hauggaten av betydning. Fra byarkitektens side var fremlagt skisser på brandstasjon, rådhus — med fiskehall og havnevesenets hjørne. Videre var området omkring den høje almen-skole tilrettelagt etter prinsippet et kultursentrum med skolebad, folkebad, svømmehall, turnhall og klubblokaler for turnforeningen — utvidelse av den høje skole — forbindelse med bibliotek — kino — yrkesskole, trygdekasse. Det siste fremkom som resultat av de tyske

myndigheters ønske om at den offisielle festplass skulde være omgitt av offentlige bygninger. I trygdekassen blev der en etasje for lægene — et samarbeide som på mange måter vilde være praktisk. Videre skoleleie, idrettsleie og skoletannleie. — Ved siden av trygdekassens lokaler var der tegnet inn kommunens yrkeskontor med psykoteknisk avdeling. Man bemærker at ennå var Lysalmenningen et grønsvær. Rådmannen gav byarkitekten i oppdrag å finne en løsning på en bebyggelse i dette område. I den neste planbearbeidelse var dette spørsmål løst. Fra riksarkitektens side var ønsket en viss assistanse. De stedlige myndigheter der lå inn under hans interesseområde skulde hjelpes til å fremsette sine ønsker i plandisposisjonen — passende for den plass man kunde avsette til dem i byplanen. Således fikk politiet, sorenskriver og byfogd, samt lagmannsrett og fylkeskontorer plass i et tinghus kompleks. Her ved Norges Bank blev der en plassdannelse i tilknytning til Grand Hotel. Situasjonsbilledet er nu noget forandret. Norges Bank bearbeides idag av arkitektene Moestue og Schistad som en enetasjes bygning. Riksarkitekten arbeider med tinghuset og politistasjonen.

I oppriss hadde man forsøkt å utbalansere Langveiens gjennomføring over til Lysalmenningen med kirken. Videre hadde man søkt å markere plassen før den gikk inn i aksegaten — i det hele gi plassen preg av vekselspill tross symmetri.

På vårparten 1941 blev byarkitekten anmodet om å fremkomme med en mere detaljert plan for sentrum og samtidig levere oppriss av endel gate- og plassvegger. Det fremgår av dette utsnitt at planen er sterkt endret omkring den høje skole. Fra lærernes side var ytret kritikk over skoleplassen, og man enedes om dette forslag. Den høje skoles utvidelse gikk nu langs skolegaten med 2 gymnastikklokaler langs nedre Enggate — idet den

gamle gymnastikkshal var tenkt omgjort til fes'sal. Badet var skrumpet inn til rett og slett et folkebad. Da byarkitekten på forskjellige punkter avvok i sitt syn fra de offisielle krav — f. eks. om plassering av kirken på eller under Barmannhaugen — ennvidere også om rådhuset — fikk han anledning til å fremlegge sitt eget utkast og lage modell av samme. — Hovedopparten som nå snart er ferdigbygget gir jo et begrep om gjennomskjæring av den gamle byplans gater; men jeg tror gjennomføringen av Langveien vil være det som før størst betydning for utseendet. Parkområdet blir endel begrenset, optas av festplassen og den nye gjennomskjæring. En gan lå kirken på torvet i virkelig stilfull omgivelse. Det var i den gode byggestills tid, før den tekniske utvikling hadde gitt estetikken lopper i blodet.

(Apropos jeg hadde ikke drømt om at det var så sjarmerende i Kristiansund før jeg fikk se endel bilder av John Myhren.)

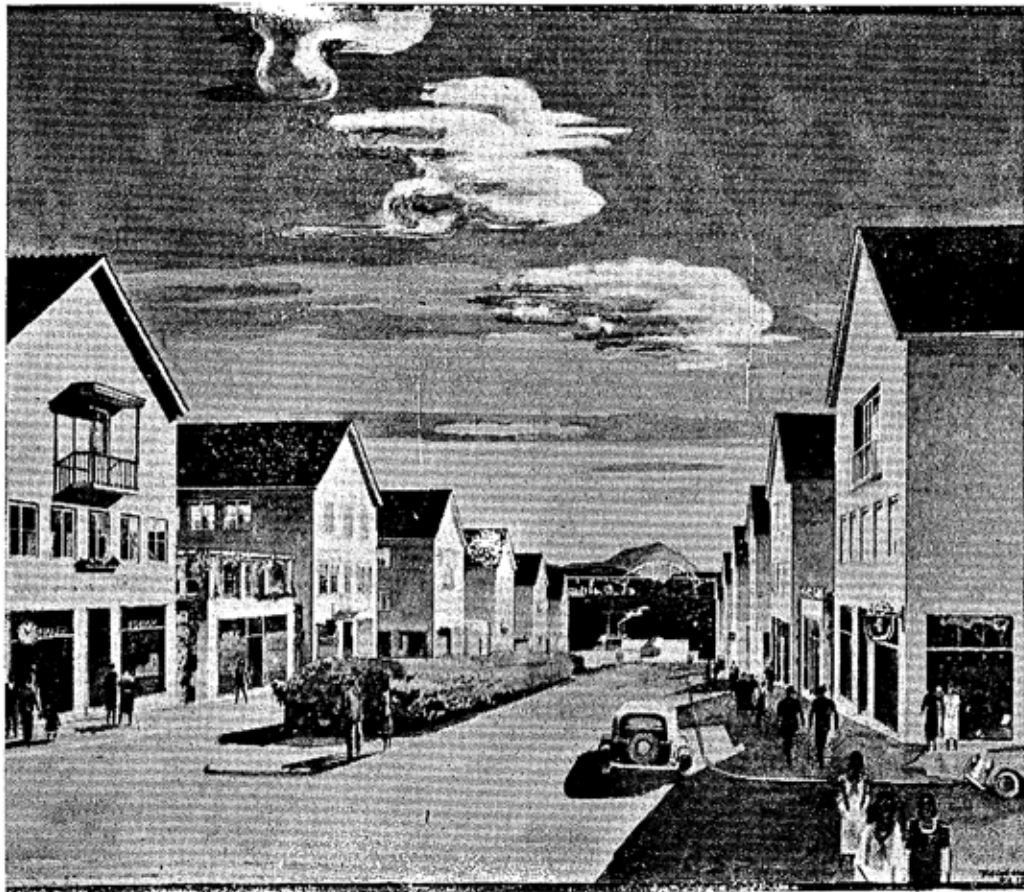
Det frittslående tårn til kirken blev ført inn for å sanne festplassen om et hovedpoint, — således at når man kom ovenfor Langveien så det gyine spiret helt fra svingen i innkjørselen. Jeg vil gjøre oppmerksom på at jeg i omtalen kun er refererende, idet jeg er enig med siftrådet i at det er en sak som får hvile til befolkningen avgir sin innstilling.

Man kan aldri bli trett av å pointere hvilken sjanse byen har til å få de tidsmessige krav realisert i en god gjennearbeidet byggestil — slik man så at empiritiden i byen hadde maktet å gjennomføre sin tids preg harmonisk og allikevel rikt variert.

Foran kirken er en 10 m. dyp plass. Et trapeanlegg

på 1 meters stigning går gjennom en mur der skiller plassen fra gaten. Gjennom denne forgårdsport ser man gjennom et smijern gitter inn i kirkens forhall med trapp opp til kirkegulv. Gårdsplassen var omgitt av en pergola — som fortsatte i kirkefasaden som spiler. Det fremmedartede er den triangelformede fasade, men denne gir en verdig enkelhet til en skulptur. — Vi skal smykke oss i vår glede, — at sorgen rummer vakre minner er et ord. Vakre arkitekturminner er — la oss si som byens om de vakre bygg der blev borte. «De er gode å huske på, — og vil bli husket. Slik har jeg tenkt om jeg fra nytt av fikk mulighet til å skape byggverk i byen, at de skulde rumme mulighet for en viss rikdom og ha særpreget. I kirkens fasade var tenkt (peker på kirkeveggen) glassmalerier. Når Bræin holdt sine kirkekonsserter i de mørke vin'erkvelder lyste det gjennom en billedverden man forþant med musikken derinne fra. I dagslyset skulde skulpturene av evangelistene høit hevet over trærne og byen være talende — der de symbolsk meddelte herrens budskap i alle lyse's retninger ut over land og folk. På samme måte hadde jeg plassert minnesmerket over byens brand som et annet Abelmonument — over Nedreparkens trekroner — nådt i opfartsaksen. Men det som først og fremst gjorde at jeg søkte denne plass var at terrenget gav anledning til på sydsiden og mot den lille plass på østsiden å ha menighetshuset i full høyde over bakken. Kirkeprogrammet stiller krav om dette. Prisen for kirken med trapeanlegg — tårn o.s.v. var 700,000 kroner. Til disposisjon har man 543,607,—.

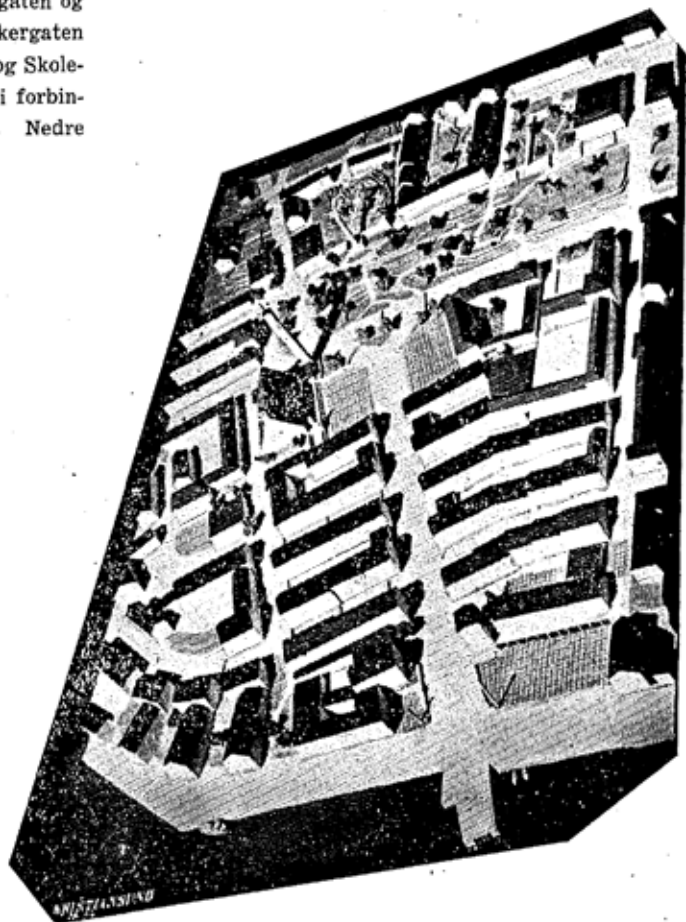
(Fortsettelse side 61.)

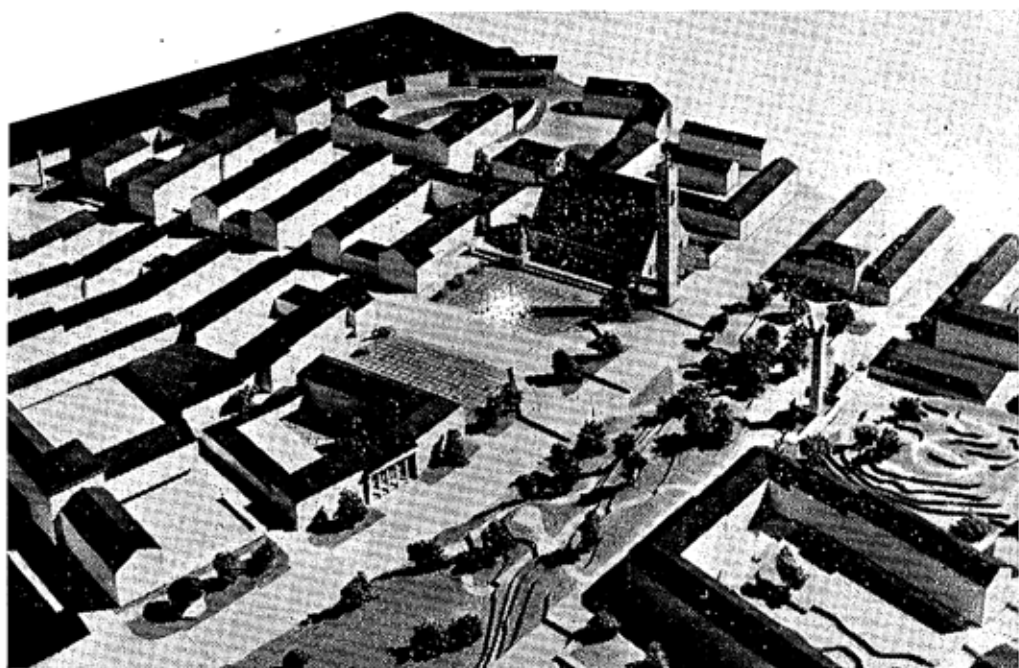
Den nye oppfartsgate sett nedover mot havnen, med Nordsundbroen og Tusnaffellet som avslutning på perspektivet.

Modellfoto av Oppfarten.

Her finner man lett Hauggaten og Storgaten og nedre Enggate, og på tvers av dem Apotekergaten forbi Grand Hotel, Norges Bank og Kirken, og Skolegaten med Den høiere skole fullt utbygget i forbindelse med Yrkesskolen som ligger langs Nedre Enggate.

„Aksen“

hvor opfarten skjærer Langveien. Man ser tydelig kirken ved festplassen, og monumentet som danner fond for opfarten. Tilvenstre over kirken sees Grand hotel og nederst tilvenstre finner man kulturcentret: Den høiere skole, Yrkesskolen, Kinoen og Bad og Bibliotek.

„Som fedrene bygget . . .“

Byarkitekt Korsmos foredrag.

(Fortsettelse fra side 45.)

Brandstasjonens tårn får en flott beliggenhet sett fra Børsbakken. Man strider om dets høide. Fagfolkene på det brandtekniske område har ønsket tårnet 36 m. høit — for slangetørk — for å ha et fullstendig overblikk over byen — og for derfra å kunne dirigere med radio brandbilen. Dertil gir det mulighe: på grunn av kommandorummets størrelse å nyttes av sjømannsskolen til dets sjemed. Brandstasjonen er idag godkjent som plan og fasader bortsett fra de' aljer — tårnet derimot har man hekket seg på. Det er min faste overbevisning at det vil gi byen et interessant og særpreget innslag — som er fullt underbygget som krav fra fagfolke. Brandstasjonen har vært et vanskelig kapittel. Når folk har klart seg med lite og slitt seg gjennom år mens verden og andre tilsvarende tiltak fikk følge med utviklingen — da er det ikke det samme som at den tilstand skal vare ved evig. Brandstasjonen har krav på å bli tidsmessig — det har kommunen innsett. Alt som er i denne stasjon er prøvet av dem som har viden om kommunen og fagets krav. Stasjonen er anbefalt av ordfører — fylkesmann — brandkasse — brandsjefen i Oslo og hans nærmest kommanderende vår konsulent — brandinspektør Winsnes. Om det hadde vært naturlig var stasjonen nu i arbeide, men mange krefter, sist de økonomiske i form av 3dje kommunekontor — har stillet stadig nye krav. Idag er penge-spørsmålet løst ved en overføring fra midler satt av til rådhuset. Tiden vil kanskje også her gi den rette løsning — det vesentligste er at man nu får starte bygget for garasjens vedkommende. De endelige byggeterminer vil materialbevilgningen tilsi. Man hadde meget tidlig fått seg tildelt en såkalt volumkvote på 300,000 kroner og håper at denne er oprettholdt nu planene er vedtatt. Arbeidstegninger foreligger. Kontrakt var tilstede før man blev heftet av de nevnte forhold.

I Kristiansund byplan er der 3 centra: bondetorget, fisketorget og festplassen. Jeg kaller den parkplassen for Igrunnen er fisketorget byens sentrale plass. Husmødrene har her satt tørvhallen stevne så lenge at noe system-skifte vilde gjøre revolusjon. Når plassen blir bygget som planlagt vil torghandel og grønnsakhandel bli organisert og ryddige forhold gjøre plassen trivelig.

RADHUSET.

Til rådhuset er der stillet følgende krav på rum: Forsorgsvesen, tilfluktsrum, fyrrum, vestibule med forbindelse med terrassen: torghallens tak. Der er to forretninglokaler. Det har vært tale om vinmonopol. Tårnet er plassert over Loennechens gård. Bygget kan bygges i flere perioder. Dette var 1ste etasje.

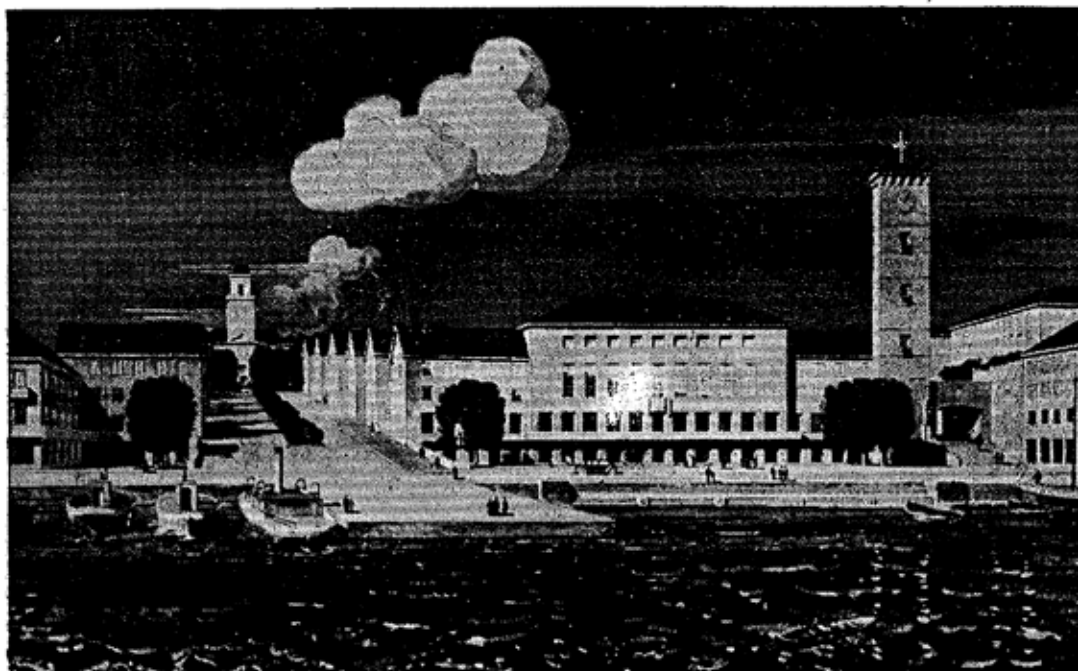
2nen etasje rummer rådmannens kontor, kemnerkontor, komiterum, byrådsal, festsal — med vestibule og garderobe o.s.v.

3dje etasje rummer leiegårdskontorer, ligningsvesenet, folkeregister, øvre del av festsal med galleri, øvre del av bytingssal med galleri. Topp-tårn benyttes som arkiv — da kjelleren for en halvpart går inn i torghallen. I tårnfoten var planlagt en quickbar med fortausrestaurant.

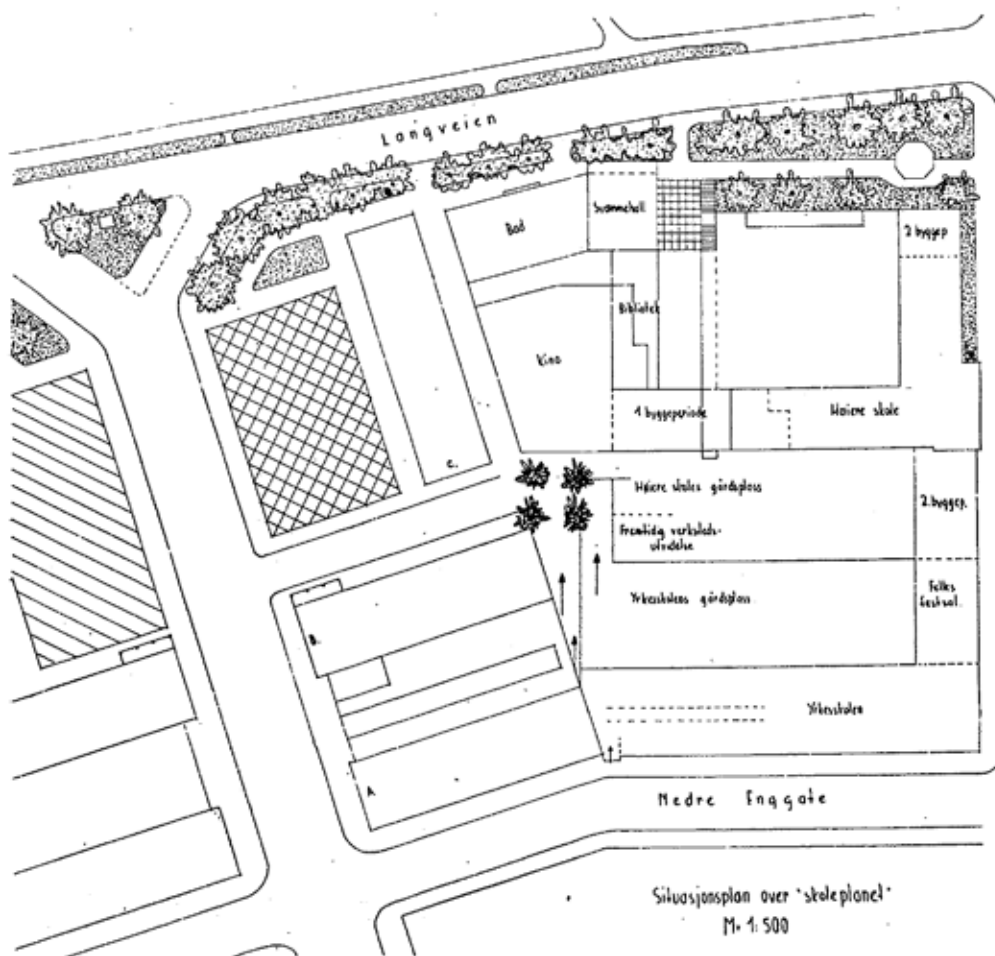
TORGHALLEN

er planlagt i konferanse med fagfolk, og tilfredsstillende gar'nere og andre torghallinteresserte. Der er plass for to fiskeforretninger med kumarangement — og videre rum til torghandlere og boder for deres saker. Der kan kjøres op på torgtaket som gir plass for blomstertorg. Rådhuset var — bortsett fra festsalen — ifølge opsatt budgett økonomisk fundert. Nu er der overført 300,000 kr. til brandstasjonen.

For å nytte terrengmulighetene må man studere disse inngående. Det er ikke nok å tonkedele på en situasjonsplan. Det er vel og bra at alle skal inn i hus: men tomte-

Kirkelandets regulering. — Perspektiv av Fisketorget med Rådhuset. Til venstre den nye oppartsgate med Kirken (eller et annet monumentalt byggverk) som fond.

Situasjonsplan over 'skoleplanet'
M. 1:500

delingen bør vise eieme mulighetene om ikke annet så skjematisk. Men det blir nok et langt lerret å bleke. Jeg tar det med for å vise at man finner ingen løsning uten at de sanne fakta er lagt til grunn.

Parkplassen og fisketorget festner akse, som stiger 1/12 fra fisketorget, i god innkjørselskurve. Rytmisk ligger gavirekke etter rekke, hver preget av sitt behov. Gaten stiger litt, og bør fanges op av evtl. et skulpturverk — flyter slakkere inn på plassen — og vider seg ut til hovedgata's retninger — mens trærne tar mykt imot. Et byggverk i fonden vilde samle øiet i akse — men ta fra plassen dens eiendommelige karakter av forbigående hovedgate langs trerekkene en meter hevet over sitt plassnivå. Derimot vil et svevende skulpturverk — lik Abelmonumenten ved Slottsparken i Oslo — samle øiet i akse — men ikke dominere plassen — først når denne er oplevet i detalj — søker man den ting man var så op-tatt av mens man gikk i gaten. Slik resonnerer nå jeg. Rett eller ikke, det er nesten galt nok å ha heft seg ved dette mens man skulde omtale de kommunale byggeplaner.

Dette er siste plan av Kirkelandet — d.v.s. ikke siste — for her vil det bli detaljendringer til alle hus er bygget.

Fisketorget med fordelingen av trafikken — parallellføringen av trafikken ved kalområdet og i Storgaten — Hauggaten — inn til Kranaveien. Tungtrafikkga'en og persontrafikken. Fisketorget blir byens kommersielle centrum, parkplassen det kulturelle tyngdepunkt — torg ved skoleområdet.

Å avgrense byen i bestemte behovssentrer gjør det meget enklere å finne frem til det man søker. Selv i et mindre byområde kan det ofte være svært å spørre seg frem.

Grekerne — som passet klar logikk med en rik kunstnerisk sjel — fant også uttrykk for dette i sine byplaner. I mylderet av hjem som kledte høidedragene slik man ser

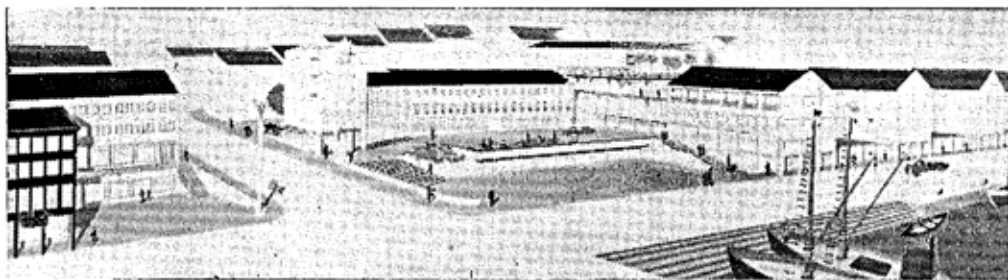
det i sydens land, samlet de de monumentale anlegg i en fast rytme i forhold til byen — terrenget og behovet, teater, tempel og idrettsplass — bad, kroppens og sjelens verden var ikke adskilt hos dette sunt skapende folk — markedsområdet byhallen — entreen, Teatret som gav ordets og kroppens rytme i friluft — favnet landskapet, lyset og luften, høyt hevet over byens daglige bekymringer. — Mange byplaner er i bøkter fremhevet som så og så gode. Byplanene må svare til menneskenes behov — som rommenes fordeling i et hus, Gjør de det har de det riktige utgangspunkt. For å nå det, må miljøet studeres, Menneskenes behov idag er nesten de samme i en l'en som i en stor by. Ydeevnen er større i rikere byer en fattige. Men vettet — klokkskapien i å nytte alle muligheter så langt man kan rekke — nå og tse seg — det er meget vesentlig. Kris'iansund kan ikke klare å løse sine kulturelle byggverk uten støtte — bidrag — men den kan fundamentere sine bygg så at man klart ser at det er et s'erkt bevisst miljø — som har livets rett til å dele det øvrige samfunns kulturelle verdier på en høvelig måte. Som nevnt, 1890-årene løste opp, og her som i de fleste av verdens byer så man uskjønnheten gro frodig side om side med kulturminner av rang.

Børsbakken — så vakkert det kan måle seg — om man i det hele tatt er så tåpelig å måle sine glede med noe — når man er glad, oppriktig lykkelig ved å se noe så vakkert.

John Myhren ser lyset — en sublim evne — og utgangspunktet for en lykkelig glede for detaljer.

Utrolig at dette er minner blott under snart smuldrerende ruiner.

Badet er her plassert mot Langveien. Den høiere skole er planlagt i 2 byggeperioder, 1ste byggeperiode og i tilslutning til biblioteket skolens bibliotek med adgang gjennom trapp for yrkesskolens elever. Biblioteket har adgang fra Langveien. Trebestanden langs Langveien er beholdt i den utstrekning den er levedyktig. Svømme-

hallen ligger nær hoveden rean til skolegården. Kiosken er også plassert her med eventuell forbindelse fra skolen og bibliotek.

Iste byggeperiode for den høyere skole er anslått til 460.000 kroner inkl. skolebibliotek. Dokumentene viser at årkedepartementet vil anbefale støtte på 400.000 kr. Eybiblioteket koster 185.000, som også vil anbefales bevilget ifølge konferanser. Planene bør derfor finpusset for anspøking snarest.

I tilslutning til den høyere skole er der fra første stund arbeidet med yrkesskolens problemer.

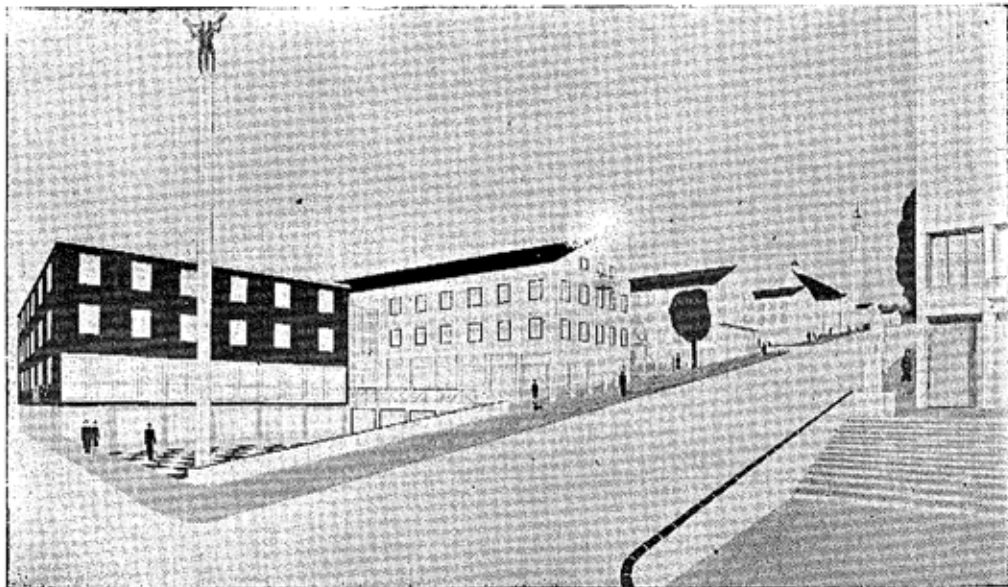
Alternativ A slutter seg til utvidelsen av den høyere skole. Man får en verkstedfløy — fiskerilaboratorium — snekkerverksted — gjennomkjøring — delvis åpent verksted for bilreparasjon og mørverksted. Gårdsplassen er 25 x 35 og skal etter ønske fra komiteen benyttes til å arbeide på, hvorfor gjennomkjøringemulighet er viktig.

Den høyere skole får en gårdsplassen der blir som en 20 m. promenadegate — avsluttet ved et uvrærskur som bindeledd mellom skolene. Promenaden går fri av trafikk på denne side av festplassen. Skolene bindes sammen også, under etasjen, i en forbindelsesgang mellom badeavdelingene for gymnastikk. Den høyere skoles pikegymnastikkisal blir bygget således at den kan nyttes av yrkesskolen — også som større foredragssal. For begge skoler blir det også festsalen. I forbindelse med den høyere skole nevnte man kino. Dette er ennå mer betydningsfullt for yrkesskolens elever, ved fremvisning av yrkesfilmer der påkaller almenhetens interesse ved sin opplysende karakter. De to skolegårder supplerer hinannen, og den høyere skoles klasseværelser får fra sine vinduer kikke ned på noe mer interessant enn en bakgård med lagerplass. Man har innvendt at yrkesskolen la Nedre Enggate død som forretningsgate. På grunn av økonomien må nok yrkesskolen også ha utleielokaler. Men for ikke å kolliderer med forretningsstanden har man tenkt på områder der knytter seg nært til skolens interesser — husfliden — småindustri — demonstrasjonslokale for industri o. s. v. — trykkeri. — Dette siste vil støtte

skolens lærerkrefter i deres arbeide med faget. Videre får man da anledning til en boktrykkeropplæring — og en reklameavdeling i forbindelse med handelsskolen.

Som byarkitekt i Kr.s.lansund og under den foreliggende situasjon er jeg nødt til å være den stadige forsvarsmann — til man når det brukbare. Jeg har hele tiden forsøkt å sammensutte de forskjellige interesser for å få en oversikt og mulighet for å støtte opp under den enes interesser med den annens. Ved å binde nærliggende områder i ett bygg vil også byggets større dimensjoner bli av psykologisk betydning for den minste som den største faktor. For alle der søker etter en institusjon i en by vil det lette at alt som hører sammen er samlet nær hinannen. Det er noe tilsvarende som beslektede salgsområder samles om bestemte gater eller strøk i byplanen.

Til å starte skolen har man tomtene og samarbeidskapitalen med d. h. almenskole, samt utleiemuligheter som lar skolen beholde en utvidelsesmulighet om så ble påkrevet. De forskjellige departementer og interesserte er besøkt og har lovet sin støtte — faglig — økonomisk må statutter og regler overvinnes. Men enkelte lyspunkter finnes der, således at man når skolen ferdig utbygget koster 1,4 mill. Lag nå sette seg målet å reise 700.000. Det kan synes et sisyfosarbeide, men ekspedisjonssjefen i kirke departementet — jeg har nå passert 3 i den tiden jeg har arbeidet med saken — alle er samstemt om at yrkesskolen står først av alle skoletrav. Yrkesskolen er den fagskole som vil gi byen et pluss for oppland, hvor ungdommen ved den kan søke råd og utdanne seg i et nyttig arbeide. Samfunnet vil kreve en 100 pst. fagutdannelse om vi skal kunne ta opp kampen for tilværelsen etter krigens påkjennning. Med den innstilling og i full overensstemmelse med ekspedisjonssjefen, herr Norvik, om plassen ved nedre Enggate tar komiteen fatt på sitt arbeide så snart det ærede byting med ordfører har slått fast at der skal en slik skole ligge når den en dag blir reist. Badesaken er nevnt i forbindelse med gjennomgåelsen av reguleringsplanene. Badet er lagt således at det

blir minimal utsprenning, 1ste etasje viser entre omkring vestibulen — barber og avisjosk — klooinngang — et vaskeri eller lign.

Ventresal — avledning — der er regnet med adskilte mann og kvinnetider — badstue — svømmehall med adgang for publikum til galleri.

Man kan ikke si at fasadene er løst, men de gir en ide om hvorledes høydene i de forskjellige bygg arbeider sammen. Her ser man skoletrappen med uværsskur — bibliotekets inngangsvømmehall.

Langveien passerer — man ser trærne langs bygningene og parksiden. Det det gjelder er å beholde parkkarakteren. Kan man løse denne oppgave økonomisk — og arkitektonisk — er byen pånytt tilført kulturverdier — som ikke bare vil styrke dens selvrespekt — men avsette respekt.

BADET.

Der er reist ønske om å restaurere det nedbrente bad som midlertidig foranstaltning.

Badet var plassert 2ten etasje.

Samtidig med utarbeidelsen først av badet ved Enggaten og siden ved Langveien blev prøvet å utnytte de gamle murer. Dette lot seg gjøre, men gav ikke den fordel som badet ved Langveien — heller ikke økonomisk. Idag er svømmehallen opptatt av privatbygg, så et moderne bad i den gamle bygning er utelukket å gjennomføre.

Ved det forslag som nu er forelagt ordføreren til ominnredning av de gjenstående bad har man også nyttat taket til leiligheter. Ominnredningen koster 250,000 kroner, og dermed er denne bygnings gjenverdi ca. 300,000 kr., mens erstatningen for omtrent samme lød på 240,000 kr. — Det blir med andre ord ingen forretning. Men nød lærer nøken kvinne å spinne. En annen sak er at badet ved Langveien får små fremtidsutsikter.

Og til slutt: I krigens tid, mens kunsten holdt på å gli ut, plaget av sitt sinns sterke motsetninger — skapte denne mann om og om igjen uttrykk for overskudd og

glede, smerte og en gigantisk vilje til å bevise at menneskånden er det sterkeste. — Michelangelo — jeg nevner ham fordi jeg vil fortelle at vanskeligheter er til for å overvinnes.

I hver marmorblokk skjuler seg en ide, et skulpturverk — det er bare å få det ut.

Og han fridde dem ut — tross tidens skiftende gunst — om og om igjen begynte han pånytt. Han visste at ungdommens mot alltid vilde beseire visdommen — også hans — med andre ord: Han innså at han, giganten, også var lidsbunnet.

Slik går tidene over alles grav, og tidens krav skifter. I dag har man innsett en ting, at kravet er samarbeide mere enn enkeltprestasjoner. Så flittet i hinannen er alle interesser. Det moderne liv kan sees symbolsk i dette nettverkskjølet: til en kuppel. Skulker en av de karene unda brister den skjønnhelhetsvirkning.

Under den klare stjernehimmel kan man ofte drømme at man har store krefter. I slike gode øyeblikker blir man sterkere til dagslysens illusjonsfattige verden.

Men fra arbeidsdagen samler man inn andre verdier — realitetens.

Man forstår at livet er en logisk vekst av lyst, vilje og tanke, tro og håp mot et mål.

Og når historien en gang skal fortelles la oss da vite at vi drømte store tanker, hadde mål vi iallfall satte viljen til på i samarbeide om felles skjønneideal.

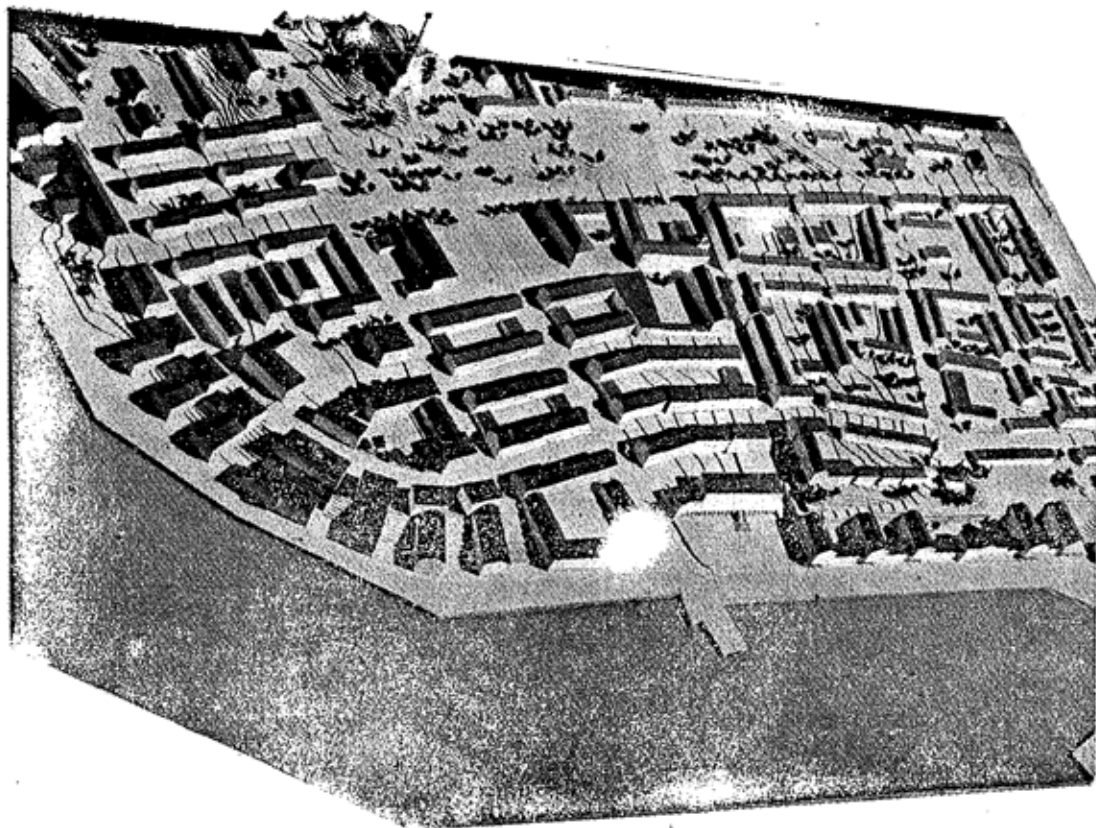
Og om dagene ikke alltid er de samme, for de kan være triste, uten gjenglans av solens lekende spill i lys og skjyge.

Hver vår er et håp om at målet skal nåes.

Når sol går i hav er vi en dag fattigere, men en drøm rikere når det gryr.

Dette er i en sum den livsinnstilling der preger tålmodets arbeidsdag. For det å reise byen er og blir tålmod inntil innbitt vilje — for det skal skje. Og i det arbeid som her foreligger minnes jeg i taknemlighet de som hjalp.

Arne Korsmo.

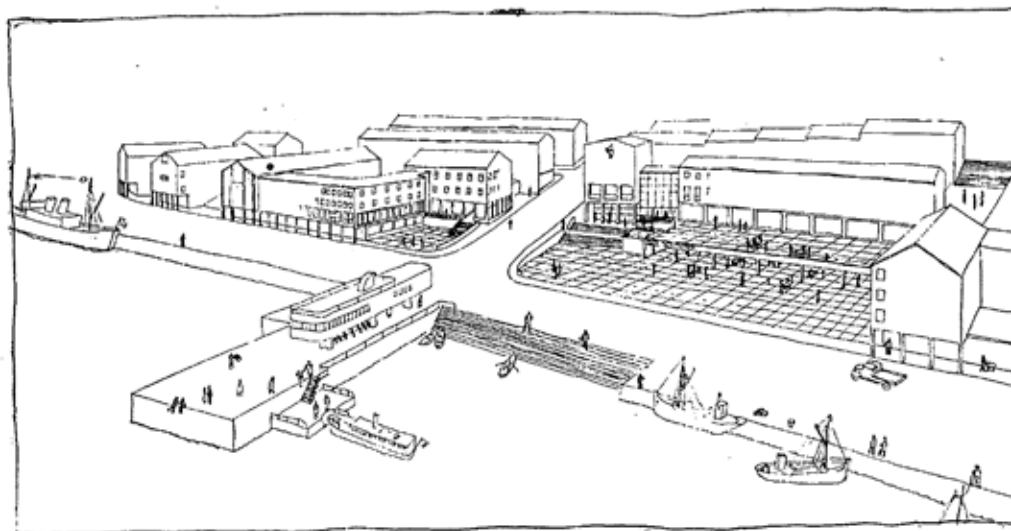

Modell av sentret. — Nederst til venstre Storkaia, øverst til venstre kirken. Til høyre nederst Vågekaia. Midt på Havnefronten Fisketorget med Rådhuset og piren. Byparken vises som et sammenhengende belte øverst i modellen. Her er kirken plassert som fond for opfarten.

Havnevesenets kontorer i en fiks og original bygning på pieren.

Med uværsskur og Narvesenkiosk i 1. etasje. — Og med stormvarsel og klokke på taket.

Tre moderne sjøbusser som sundbåter etter krigen.

PERSPEKTIV OVER FISKETORVET med Havnevesenets bygning frempå pieren.

Det er sagt at havnen er Kristiansunds hovedgate, en betegnelse den har fått på grunn av sundbåttrafikken. Hver eneste dag året rundt bringer nemlig sundbåtene adskillige tusen personer frem og tilbake mellom Kirkelandet og de tre andre bydelene. Ialt regner man med at sundbåtene på denne måte år om annet har henimot 2 millioner passasjerer. Det blir ca. 5,560 pr. dag i gjennomsnitt. Av dette følger at pieren hvor all denne trafikken samles, uten sammenligning blir den mest trafikerte gatestump i byen, noget enhver kristiansunder vil kunne bekrefte. Tenk bare på lørdags-trafikken når lystbåtene samtidig legger fra kaien i sommermånedene.

I forbindelse med byens gjenopbygning er der fremsatt et forslag til løsning av pier-spørsmålet som synes å ha meget for seg, ikke minst fordi det

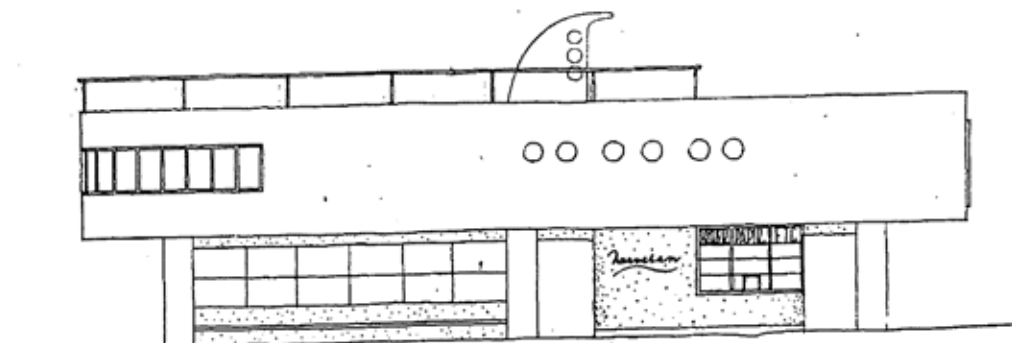
samtidig vil regulere den konsentrerte trafikken på dette trange kaiområdet. Planene går i korthet ut på at havnekontorene legges frempå pieren i en fiks og original bygning.

Det er plasshensynene i den nye byen som har gjort at det er ønskelig å bruke havnevesenets gamle tomt til andre formål, og at man derfor måtte se og finne en annen central plass for havnekontorene.

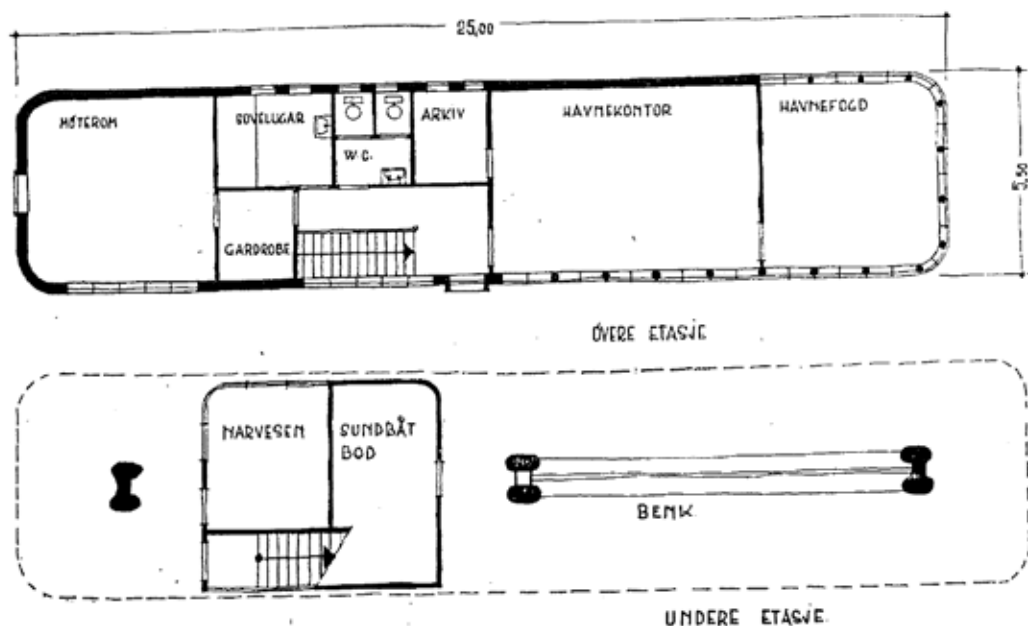
De nu fremlagte planer er tiltrådt av såvel havnefogden som av havnedirektøren.

Bygningen blir i to etasjer og ca. 25 meter lang, mens bredden derimot bare blir 5,5 meter.

Det er annen etasje som utgjør det vesentligste av bygningen idet den er bygget langt frem over første etasje. Derved får man på kaien et stort overbygg som er ment som et uværsskur for passasjerene

FASADE MOT NORD. — Havnefogdens kontorer tilvenstre i annen etasje. Møterummet for havne-nemnda tilhøyre.

mens de står og venter på sundbåtene. Ellers består første etasje bare av to små rum, nemlig ett for Narvesen-kiosken og ett som oplagsbod for sundbåtene.

I annen etasje ligger havnekontorene. Havnefogden får sitt kontor mot øst ut mot havnen. Rikelig med glassvegger vil gi ham den beste utsikt over hele havneområdet. Havnekontoret får vinduer bare mot syd. I forbindelse med dette kontor ligger et særskilt arkivrum. Videre er det på denne etasje garderobe, toiletter og spiserum, samt møterum for havnenemnda. Dette rummet vender oppover mot kaien.

På det flate taket vil klokka på pieren få sin fremtidige plass, likesom her er meningen å plassere et stormvarsel.

Det har under arbeidet med planene vært reist tvil om kaien er sterk nok til å bære denne bygningen. Det er imidlertid godtgjort at det akkurat her er fjellgrunn, slik at kaien vil kunne klare den mangdobbelte tyngde.

Bygningen vil uten tvil pynte op i bybilledet. I

opfarten vil man således kunne se ned på taket av bygningen som blir belagt med stenfliser i et morsomt mønster.

Gjentagne ganger har spørsmålet om en revisjon av billettsalget for sundbåtene vært oppe til diskusjon. Den nye plan tar ikke stilling til dette spørsmål, idet Narvesenkiosken nu får sin plass frem på pieren og man derfor må forutsette at billettsalget skal fortsette som før. Det blir allikevel adskillig forenklet siden man nu nødvendigvis må passere kiosken like før man går ombord i sundbåtene.

I denne forbindelse kan det ha sin interesse å nevne at havnefogden har planer om å bygge tre nye sundbåter så snart som forholdene etter krigen tillater det. Disse sundbåtene vil bli tipp-topp moderne motorbusser med plass for 100 passasjerer hver. Båtene får to manns betjening og kan i likhet med «Framnæs» gå begge veiene, idet de får styrehus både for og bak. Driften av disse båtene vil falle adskillig billigere enn med de gamle dampbåtene, og kan også utnyttes i større grad idet de vil få adskillig større fart.

„... han lå ved
bryggen med fisk“

Stemning i Fisketrappen. Det var den gang fiskerne kunne ligge i trappen med fisken sin utover hele formiddagen, mens byens fedre og mødre pruttet frem og tilbake om fiskeprisen. Idag er det nok et ganske annet liv i trappen når fiskerne kommer inn med fangstene sine.

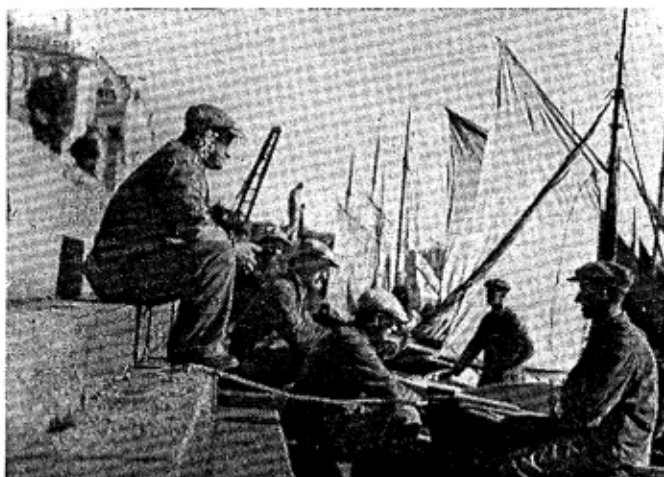

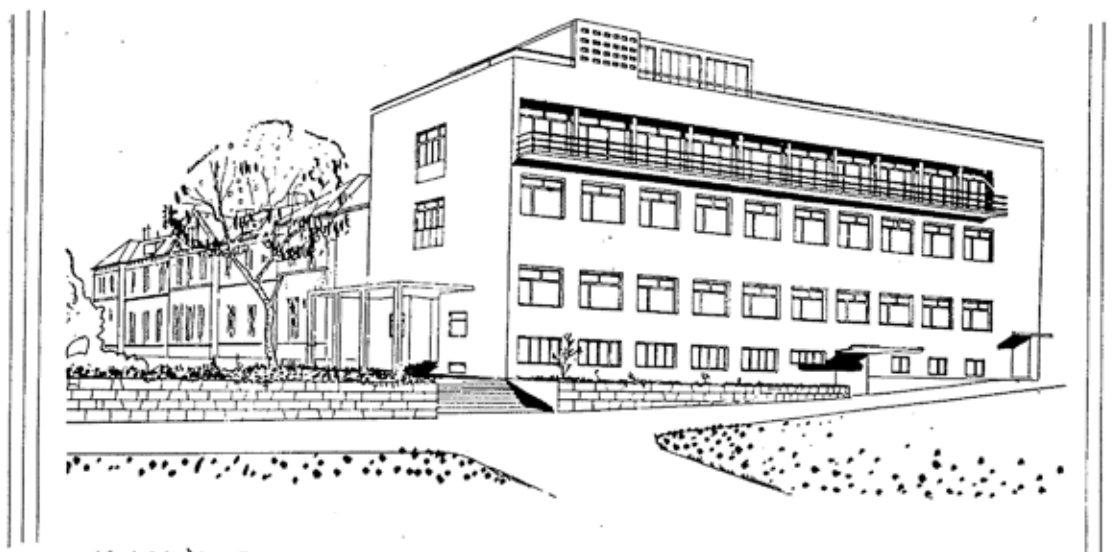
Foto og enerett: John Myren

Sykehuset

får moderne administrasjonsfløy

med 2 operasjonssaler, lægekontorer, mottagelsesavdeling og hensiktsmessig kjøkkenavdeling. . . .

Forbedringer som vil lette sykehusets arbeide og gi øket betryggelse for patientene.

Administrasjonsfløyen sett fra øst, Hovedinngangen midt på bildet, fører direkte inn til resepsjonen.

Det kommunale sykehus i Kristiansund er såvidt vites henimot 50 år. I alle disse årene har det ikke på noen måte fulgt med i utviklingen hvad utstyr og modernisering angår, spesielt når det tas hensyn til at det vesentlig er beregnet på kirurgisk behandling. Til sykehusets unnskyldning må sies at det har strevet med store underskudd år etter år. Resultatet er derfor blitt at byens sykehus nu må regnes til laveste klasse blandt landets sykehus. — Et forhold som såvel byens som distriktets befolkning er lite tjent med.

I det siste året har det da derfor også vært arbeidet planmessig for å rette på sykehusforholdene i Kristiansund i forbindelse med gjenoppbyggingen av byen, og man er allerede kommet så langt at såvel planer og beregninger som søknader om de nødvendige bevilgninger har begynt sin sirkulasjon hos de bestemmende myndigheter.

Det første spørsmålet som reiste seg var hvorledes man best, hurtigst og mest mulig økonomisk kunne råde bot på mang'ene ved sykehuset. Det aller beste vilde utvilsomt være å bygge helt nytt sykehus, men på grunn av de vanskelige tider, kunne man allerede på forhånd gå ut fra en slik plan ikke vilde la seg realisere.

Ettér dette er man blitt stående ved tanken om en direkte utvidelse av det gam'le sykehus ved å bygge til en såkalt økonomiavdeling med plass for administrasjon, operasjonsavdeling, kjøkkenavdeling og leiligheter m. v.

Ved å legge økonomiavdeling mot øst, altså nedover mot sykehusbakken, oppnår man at det så å si ikke blir noe sprengningsarbeide, og man får grei forbindelse med det gamle sykehuset, idet såvel kjellergulvet som 1. og 2. etasjergulv vil ligge i plan med det bestående.

Ved å legge administrasjonsfløyen på denne måte, får man tilknyttet og utnyttet det nuværende sykehuset til sykerom, mens det til en fremtidig utvidelse av administrasjonsfløyen åpnes adgang til å legge en kirurgisk avdeling mot syd, mens en videre utvidelse mot syd kan skape en medisinsk avdeling med epidemifløy.

Slik som planene idag foreligger tyder alt på at Kristiansund omsider allikevel kan få et moderne og tilfredsstillende sykehus.

I kjelleretasjen får man således en kjøkkenavdeling som ved en rasjonell maskinell utnyttelse vil få en kapasitet på ca. 200 mennesker.

Fra en mottagelses- og utleveringsavdeling med kontroll av kjøkkenbestyreren, går varene til oppbevaring i spesialrom for kolonial, egg og ost, saft og syltetøi, poteter og grønnsaker samt salterom og fryseri. Gjennom et forberedelsesrom går tilberedelsesprosessen via kaldt og varmt kjøkken. En sentralgang tjener som anretningsgang med plass for mattransporten. Anretningsgangen ligger til almindelig heis, idet det ikke blir anledning til å anlegge egen matheis. Veggene mot såvel kjøkkenavdelingen

som oppvasken er av glass med hyller og glass for behovet.

Avdelingen har sin egen inngang med betjeningsrom, spiserom, toletter og garderobe. Kjøkkene har avfallsrom med spesielt søppelarrangement.

Vaskeriet i det nåværende sykehus er ytterst slett både hvad plasing og utstyr angår. I nybygget vil vaskeriet få samlerom for sortering i transportable beholdere i forbindelse med en sentralt beliggende skittentøysjakt. Vaskeriet er plassert under operasjonsavdelingen og det er derfor isolert etter prinsippet «kinesisk eske» samtidig som maskinene er satt på isolerende underlag for å hindre lydforplantning. Mellom vaskeriet og strykerommet er satt et tørkeskap. Til avdelingen hører også en desinfeksjonsavdeling for lasarettet med vaskerom for den som bringer tøyet. En sentralt beliggende gang tjener foruten til tilfluktsrom også til oppbevaring av rent tøy.

I kjelleren er også plassert et lysbad med en mindre medisinsk badeavdeling i direkte forbindelse med heis for sykehusets pasienter og med adgang fra bitrapp for privatpasienter. Til denne avdeling vil der bli knyttet en spesialutdannet søster som får eget rom. Man har tre lysbehandlingsrom og 6 avkledningsceller, dusj osv. Foruten lysbad kan der gis massasje osv. samlet under begrepet fysikalsk behandling. Til avdelingen hører tonbadekar med gytjerom og lager.

Sentralfyreanlegget i det gamle sykehus vil bli utvidet for både koks og elektrisk fyring. En del rom som nu blir frigjort, vil bli brukt som betjeningsrom, kapell og tilfluktsrom med eget rom for transformator og elektrisk varselanlegg. Det ene tilfluktsrom vil bli innredet som et godt utstyrt verksted for snekkerarbeide med særlig henblikk på fyrmesteren.

I første etasje ligger operasjonsavdelingen med direkte forbindelse til røntgen og lysbad, samt mottagelsesrom og administrasjonsavdeling.

Mottagelsesavdelingen har værelse for vaktstående læge, bad og toalett samt plass for transportbåren. Videre er her ekspedisjon og rom for forvalteren, samt undersøkelsesrom og kontor for oversøster og reservelægen. Overlegen har venterom direkte til bitrapp med lett adgang fra bysiden. —

Overlægens rom har direkte forbindelse gjennom avkledningscelle til røntgenavdelingen og den lille operasjonssal.

I forbindelse med lægekantorene og operasjonsavdelingens forhall ligger laboratoriet.

Sykehuset får nu to operasjonssaler med mellomliggende sterilisasjonsrom der står i forbindelse med salene gjennom glasslukke og dør. En forgang foran operasjonsavdelingen har også forbindelse med heis, laboratorium, røntgen og lægenes dusjrom samt til bandasje og gipsrommet.

I annen etasje blir det foruten bibliotek for pasientene, leiligheter for reservelægen og oversøster. Vidre blir her stuer med alkove for assistentlæge, kandidat og kjøkkensjef. Lett tilgjengelig til trapp og heis ligger en fødeavdeling med føderom, forgang, venterom og to tiliggende barselstuer og et rom for barnestell.

Såvel i første som annen etasje ligger to spesialrom som er beregnet til enkeltværelser av første klasse.

I tredje etasje blir der ialt 13 søsterværelser med kott og vask. Mot sydøst er planlagt, et balkonganlegg foran søsterværelsene. Her oppe ligger også spisestue og stue, samt systue.

Heis og trapp fører opp til en takterasse hvor det blir innredet for solbad og hvilehall, lynet av ved skjermvegger og tak.

Det gamle sykehuset vil bli ombygget og kan da gi plass for et belegg på 100 pasienter.

Lasarettet som idag er høist utilfredsstillende, vil ved en enkel ominnredning bli gjort brukbart og får også to sinnssykeseller. Denne meget tungvinte og isolerte avdeling vil senere bli tatt opp til revisjon i forbindelse med en videre utbygging.

Den nu projekterte utvidelse og modernisering av sykehuset er beregnet å ville koste 1,370,000 kroner. Dette er foreslått dekket dels av kommunens erstatninger hos krigsskadetrygden, dels ved lån og tilskudd.

Med et moderne sykehus slik som det nu er foreslått, vil det i langt større utstrekning enn tidligere samle distriktet om Kristiansund og gi anledning til det beste samarbeide med spesialavdelingene ved Molde sykehus, samtidig som det gir pasientene øket trygghet og dermed også blir den beste reklame for vår bys kulturnivå.

Sykehuskomplekset slik som det vil fortone seg sett fra syd. — Hovedinngangen til høire på billedet.